

BIJLAGE 1: TAAKROULATIE IN DE GLASTUINBOUW

Taakroulatie in de praktijk: tips per gewasoordelen

Tomaat

De belangrijkste taken in de tomatenteelt zijn dieven, indraaien, laten zakken, blad breken, oogsten, sorteren en inpakken. Om op een tomatenbedrijf aan taakroulatie te kunnen doen, is het belangrijk om er rekening mee te houden dat sommige mensen hoogtevrees hebben en dus niet op een hoge buisrailkar kunnen werken, en dat sommige taken (onder andere dieven en draaien) moeilijker zijn en dus niet voor iedereen even geschikt of even gemakkelijk zijn te leren. Ook moet rekening worden gehouden met de behoeftes van de medewerkers zelf. De ervaring is dat zij lang niet altijd bij meerdere taken willen worden ingezet. Toch kan taakroulatie de eentonigheid duidelijk doorbreken. Het valt te overwegen om medewerkers een dagdeel blad te laten breken en het andere dagdeel te laten dieven en indraaien. Spieren worden dan anders belast. Nog beter is het om deze taken af te wisselen met taken die minder belastend zijn voor de nek, schouders, armen en handen, zoals sorteren en inpakken.

TIPS:

- Houd rekening met de wensen en behoeftes van de medewerkers zelf:
 - Iemand met hoogtevrees kan niet op een hoge buisrailkar werken.
 - Niet iedereen wil bij meerdere taken worden ingezet.
 - Sommige taken (onder andere dieven en draaien) zijn moeilijker en dus niet voor iedereen even geschikt of even gemakkelijk te leren.
 - Het is aan te raden om laten zakken af te wisselen met een andere taak.

Komkommer

Bij de komkommer bestaat 80% van de taken uit indraaien, dieven, blad plukken, oogsten, sorteren en inpakken. Er is een vast patroon aan taken. Daarnaast vraagt de teeltwisseling twee tot vier keer aandacht. In de productieperiode kunnen de medewerkers zowel oogsten als sorteren. Het biedt ook meteen een goede afwisseling tussen de belastingen van de taken. Wanneer er bij de hogedraadteelt staat op een buisrailwagen wordt geoogst, doet de werknemer wel een groot deel van de dag staand werk.

De combinatie en afwisseling van taken maken dat de spieren en pezen van nek, schouders, armen en handen afwisselend worden belast. Op die manier wordt niet steeds dezelfde spiergroep gebruikt, zodat bepaalde spieren en pezen minder snel overbelast raken.

TIP

- Kom zoveel mogelijk tegemoet aan medewerkers die graag meerdere taken per dag willen doen.

Paprika

De belangrijkste taken bij paprika zijn toppen, indraaien, oogsten, sorteren en inpakken, samen goed voor 80% van het werk. Toppen en dunnen wordt in de regel door gespecialiseerde medewerkers gedaan. Uit de praktijk blijkt dat sorteren in combinatie met oogsten een goede afwisseling geeft. Deze taken belasten een verschillend deel van het lichaam. Vaak blijkt dat een relatief groot aantal van de werknemers de gehele dag slechts één van deze taken doet. Vooral in de beginperiode van de teelt heeft afwisseling van zittend of gebogen oogsten met andere taken, een gunstig effect op de rugbelasting.

Rozenteelt

In de rozenteelt bestaat 90% van het werk uit de taken pluizen, gewasverzorging, oogsten, inhangen, hoezen en wegzetten. Een veel voorkomende vorm van taakroulatie op een rozenbedrijf is bijvoorbeeld de combinatie van pluizen, oogsten en inhangen. Afwisseling van oogsten en inhangen heeft een gunstig effect voor de handen, maar weinig effect als het om de belasting van de elleboog gaat, want dit komt bij beide taken voor. Bij het pluizen komen erg veel pols- en vingerbewegingen voor. Afwisseling tussen deze taken heeft wel weer een goed effect op de schouders, want deze worden vooral bij het inhangen belast. Bij de andere taken worden de schouders minder gebruikt, waardoor ze minder belastend zijn voor dat deel van het lichaam.

Een tweede vermindering van de belasting wordt bereikt door afwisseling van staan en lopen. Het gewaswerk verricht men lopend, het inhangen is vooral staand werk, dus ook vanuit dit oogpunt is deze afwisseling van taken gunstig.

TIPS

- Wissel inhangen af met pluizen of oogsten.
- Bij schouderproblemen is afwisseling van inhangen met pluizen een goede taakroulatie.
- Vanwege de specifieke en repeterende spierbelasting bij het oogsten, is afwisseling van deze taak met een andere taak gunstig.
- Wissel alleen op geschikte momenten, als bijvoorbeeld in een vak het pluizen klaar is.

Gerbera

Gewasverzorging bij de gerbera bestaat vooral uit oogsten, insteken en inpakken, goed voor 90% van het werk. Insteken is de taak die de hoogste belasting geeft voor de nek, schouders, armen en handen waarbij de medewerker bovendien voortdurend moet staan. Het is af te raden deze taak de gehele dag zonder afwisseling te doen.

TIP

- Het is aan te raden het insteken af te wisselen met bijvoorbeeld oogsten.

Chry sant

Bij chry sant bestaan de taken uit hoofdknop verwijderen, oogsten en inpakken (80% van het werk).

Op bedrijven zonder taakrotatie komt het voor dat werknemers de hele dag oogsten of inpakken. Vanwege het verschil in belasting tussen deze twee taken dient dit te worden afgewisseld.

Ook het steksteken dient te worden afgewisseld met andere werkzaamheden.

TIPS

- Zorg bij taakrotatie dat hulpmiddelen (steunen en stoelen) verstelbaar zijn en dus door alle werknemers kunnen worden gebruikt.

Potplanten

Bij potplanten zijn de belangrijkste taken oppotten, steksteken, rapen en veilingklaar. Soms komt daar bij het aanbinden of het wijder zetten. Er kan op verschillende manieren aan taakrotatie worden gedaan: soms alleen door fulltimers, of juist alleen door de parttimers, soms alleen als iemand een minimaal aantal uren werkzaam is en soms per afdeling.

De belasting voor de rug is afhankelijk van de grootte van de plant. Een groter risico is de belasting van de benen bij staand werk bij een machine of band. Dit kan zowel gelden voor het oppotten, steksteken en oogsten, als voor het veilingklaar maken. Deze werkzaamheden dienen te worden afgewisseld met lopend werk.

TIPS

- Wissel zware taken na een paar uur af met andere taken.
- Wissel stilstaand werk af met lopend werk.
- Zorg op elke plek voor een goede werkhouding.